

[Poul Dam.]

man i så fald udsætter sig for at blive anmeldt i Forbrugerrådets tidsskrift Tænk, hvor man kan undersøge, om partiet varetager forbrugernes virkelige interesser, om det giver valuta for pengene og alt det andet, som man nu ellers gør i Tænk — man er jo på det sidste begyndt at tage plejehjem og bedemandsforretninger o. lign. med — så måske var der her et yderligere emneområde for de initiativrige redaktører.

Når der henvises til forbrugernes ønsker, forekommer det mig, at man her taler om noget, ingen i virkeligheden ved noget om. Der er en gang imellem en eller anden, der meget skråsikkert udtaler sig om, hvad forbrugerne egentlig ønsker med hensyn til butikernes åbningstider; man ved det i virkeligheden ikke. Der er ikke foretaget ordentlige undersøgelser af det, de handlende er yderst uenige, det afhænger af kvarterer o. s. v. Den almindelige opfattelse blandt de handlende, jeg sådan har gået og snakket med — og jeg giver det ikke ud for andet end nogle personlige indtryk derfra — er, at lukketiden ikke behøver at være længere, og at der ikke skulle være nogen særlig grund til at holde åbent uden for de tider, man kan nu, snarere at man skulle kunne lukke noget mere.

Disse handlende har imidlertid gjort opmærksom på ét hensyn til forbrugerne, som dette lovforslag ikke tager, nemlig at forbrugerne i butikkerne kan møde et interesseret og velkvalificeret personale, og man frygter for, at et forslag af denne art, der, som det blev sagt — jeg ved ikke, om det var af ministeren, eller det var af hr. Albertsen — vil gøre handelsfaget til et skifteholds-fag, vil gøre det vanskeligt at sikre den fornødne tilgang af kvalificeret arbejdskraft til handelen. Det forekommer mig, at noget sådant ville være meget uheldigt for forbrugerne. Ganske vist går udviklingen i retning af supermarkeder o. lign., måske af en sådan art, at det bliver ret mekanisk, men der er dog stadig væk en række butikker, hvor man virkelig har stor gavn af et højt kvalificeret personale, som man frygter ikke at kunne fastholde, hvis dette lovforslag gennemføres.

Jeg ville ønske, at man på en eller anden måde kunne få gennemanalyseret hele problemet om forbrugernes interesse med hen-

syn til åbningstiderne. Jeg ved ganske vist ikke, hvordan det skulle gøres. Gallup kan jo bruges til mange ting, men dette er nok et af de områder, hvor man skal holde sig fra det. Imidlertid ville det være gavnligt med en virkelig analyse af dette spørgsmål og en analyse af, hvad der i øvrigt er ved at ske i samfundet med hensyn til arbejdstid og fritid. Øget fritid er jo noget, som ikke alene giver forbrugerne andre tider at kunne købe ind på, men det er også noget, der må føles som et krav fra de mennesker, der vil ind i handelen, og det er derfor et spørgsmål, man bør have med i en undersøgelse, der ikke kan erstattes af nogle mere eller mindre tilfældige betragtninger om, at dette eller hint ønsker forbrugerne vistnok.

Lovforslaget skal vel gå i udvalg, og vi vil gerne være med til at drøfte problemerne, men tror som sagt ikke, at der i det konkrete forslag er en vej frem.

Johan Asmussen: Jeg har indtryk af, at hr. Niels Westerby har næret den opfattelse, at det lovforslag, som er fremsat her, var et slags columbusæg, der skulle kunne løse væsentlige problemer inden for dette område. De uafhængige har meget nøje overvejet lovforslaget og dets mulige konsekvenser. Vi mener ikke, at der her er tale om nogen form for columbusæg.

De uafhængige måtte jo ud fra vor principielt liberalistiske opfattelse på forhånd have en naturlig sympati for tanken om fuldstændig frihed på dette område, men vi er klar over, at der er afgørende krydsende hensyn til medhjælperne, til indehaverne, navnlig af små forretninger, og til kunderne. Den frihed, som man ville opnå, hvis åbningstiderne blev givet fuldstændig fri, ville efter vor mening kun være en frihed på papiret, en tilsyneladende frihed, noget, der i virkeligheden ville betyde en indskrænkning i den egentlige frihed, altså en tvang over for store kredse.

Med dette lovforslag forsøger liberalt centrum at imødekomme de forskellige hensyn, der kan være tale om. Man forsøger, forekommer det mig, at ramme i midten, måske ramme lige i et liberalt centrum. Det er muligt, at man har fundet noget, der ligger i midten, men jeg er bange for, at man har været så smidig — det er jo